

Mededeling nr.5

Economische Partnerschap Overeenkomst tussen de Europese Unie en Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië, Zuid-Afrika en Eswatini (landen van de SADC)

5.1 Inleiding

Volgens een kennisgeving in Publicatieblad (EU) L 274 is op 10 oktober 2016 de Economische Partnerschap Overeenkomst (EPO) tussen de Europese Unie en de landen van de SADC voorlopig in werking getreden. De Partnerschap Overeenkomst is gepubliceerd in Publicatieblad (EU) L 250 van 16 september 2016.

De SADC (South African Development Community) wordt gevormd door Mozambique en de landen van de SACU (Southern African Customs Union) te weten: Botswana, Lesotho, Namibië, Zuid-Afrika en Eswatini (voorheen Swaziland). De Partnerschap Overeenkomst voorziet in de oprichting van een vrijhandelszone bestaande uit de Unie, Mozambique en de genoemde SACU landen.

Asymmetrische opening van de verschillende markten

Producten van preferentiële oorsprong uit Botswana, Lesotho, Mozambique, Namibië en Eswatini kunnen – met uitzondering van wapens en munitie van hoofdstuk 93 – tegen een preferentieel nultarief in de Unie worden ingevoerd. Voor van oorsprong uit Zuid-Afrika geldt dit voor 98,7% van de importen in de Unie.

De SADC landen hanteren voor de import van producten van oorsprong uit de Unie voor ongeveer 86% van hun invoer uit de Unie verlaagde invoerrechten. De verlaagde invoerrechten worden gedurende een bepaalde periode afgebouwd tot nul. Voor Mozambique bedraagt dit voor 74% voor importen uit de Unie. De SADC landen kunnen vrijwaringsmaatregelen treffen indien de preferentiële invoer uit de Unie de binnenlandse productie verstoort of dreigt te verstoren.

Deze Mededeling gaat over de voorwaarden die in acht moeten worden genomen om producten van preferentiële oorsprong uit de SADC landen vrij van invoerrechten in de Unie te kunnen importeren. Deze voorwaarden zijn dezelfde voor de import in de SADC landen van de producten van preferentiële oorsprong uit de Unie. Hiervoor gelden de preferentiële tarieven als hiervoor zijn aangegeven.

5.2 Oorsprongsregels

De oorsprongsregels die in acht moeten worden genomen om gebruik te kunnen maken van het preferentiële tarief, zijn opgenomen in Protocol 1 bij de Partnerschap Overeenkomst. Hierna volgt een toelichting over de belangrijkste voorwaarden die zijn gesteld in de verschillende artikelen van Protocol 1.

Het platform Access2Markets biedt in eenvoudige stappen een leidraad om de oorsprongsregels voor de producten in kwestie te bepalen: <https://trade.ec.europa.eu/access-to-markets/en/home#my-trade-assistant>

Volledig verkregen

Producten worden als van preferentiële oorsprong beschouwd als zij volledig (geheel en al) zijn verkregen volgens de definities van artikel 7 van Protocol 1. Deze definities komen grotendeels overeen met definities die zijn gegeven in andere oorsprongsregelingen. Voor wat betreft de visserij op volle zee door zgn. eigen schepen kan onder voorwaarden door de Europese Commissie aan Namibië worden toegestaan om bij de vangst binnen de exclusieve economische zone van Namibië in plaats van eigen schepen gebruik te maken van rompbevrachting of van geleasede schepen. Zie artikel 7, derde lid van Protocol 1.

Toereikende be- of verwerking

Indien bij de vervaardiging van producten van oorsprong gebruik is gemaakt van derde landen materialen moeten zij in de Unie of in de SADC landen een toereikende be- of verwerking hebben ondergaan. Artikel 8 van Protocol 1 verwijst hiervoor naar de lijst van toereikende be- of verwerkingen die is opgenomen in Bijlage II of Bijlage II(a) bij het Protocol. Hier vindt u per GS post (onderverdeling) of per hoofdstuk van het geharmoniseerd systeem de be- of verwerkingen die aan een product de preferentiële oorsprong verlenen.

Textiel

Voor textielproducten van de hoofdstukken 61 en 62 geldt binnen de Partnerschap Overeenkomst een versoepelde oorsprong verlenende bewerking. In tegenstelling tot de andere oorsprongsregelingen mag bij de vervaardiging van producten van hoofdstuk 61 en 62 in plaats van derde landen garen gebruik worden gemaakt van derde landen weefsel. Deze voorziening beoogt de textielindustrie in met name Zuid-Afrika en Lesotho een impuls te geven.

5.3 Ontoereikende bewerkingen

In artikel 9 van Protocol 1 zijn de be- en verwerkingen opgenomen die als ontoereikend worden beschouwd om de oorsprong aan een product te verlenen of om de oorsprong van een product te veranderen. Het gaat hier o.a. om de behandelingen die nodig zijn om de goederen in goede staat te houden, het verpakken en ompakken, het aanbrengen van merken en nummers op de verpakking, het etiketteren van producten en het drogen of denatureren van producten. Het eenvoudig mengen van identieke producten of van naar aard en samenstelling verschillende producten wordt eveneens als een ontoereikende bewerking gekwalificeerd. Het zelfde geldt voor het mengen van suiker met andere stoffen.

5.4 Tolerantieregel

Derde landen materialen die volgens Bijlagen II en II(a) niet mogen worden gebruikt bij de vervaardiging van een product mogen toch worden gebruikt wanneer de totale waarde ervan niet meer bedraagt dan 15% van de prijs af fabriek van het eindproduct en voor zover de in de Bijlage II vermelde maximumpercentages hierdoor niet worden overschreden. De tolerantieregel is niet van toepassing op de producten van de Hoofdstukken 50 t/m 63 van het geharmoniseerd systeem. (textiel en textielproducten)

5.5 Cumulatie

Protocol 1 kent verschillende – soms verregaande – vormen van cumulatie. Hierna zijn de verschillende vormen toegelicht.

Bilaterale cumulatie

Artikel 3 van Protocol 1 beschouwt de Unie en de landen van SADC voor de bilaterale cumulatie als één gebied. Dit betekent dat producten kunnen worden vervaardigd met gebruikmaking van materialen van oorsprong uit de Unie of uit twee of meer SADC landen. Het eindproduct wordt dan geacht van oorsprong te zijn uit het land waar de laatste be- of verwerking heeft plaatsgevonden voor zover de daar uitgevoerde be- of verwerking verder gaat dan de ontoereikende bewerkingen.

Diagonale cumulatie

Artikel 4 van Protocol 1 biedt de ruimte om bij de vervaardiging van producten in de Unie of in de SADC landen gebruik te maken van materialen van oorsprong uit de landen en gebieden overzee (LGO) en van materialen van oorsprong uit andere ACS-landen waarmee de Unie een EPO heeft gesloten. Het gaat hierbij om de landen van Cariforum, de eilandstaten in de Stille Oceaan (Fiji, Papoea Nieuw Guinea, Samoa en Salomon Eilanden) en de landen in Oostelijk en Zuidelijk Afrika (OZA staten). Deze materialen worden op grond van artikel 4 beschouwd als van oorsprong te zijn uit de Unie of de SADC landen wanneer zij daar worden gebruikt bij de vervaardiging van een product. Zij behoeven in de SADC landen geen toereikende bewerking te ondergaan mits de be- of verwerking verder gaat dan de ontoereikende bewerkingen. Om te bepalen of de materialen van oorsprong zijn uit de Cariforum, de eilandstaten in de Stille Oceaan, de OZA staten of de LGO wordt uitgegaan van de oorsprongsregels die gelden voor deze landen of gebieden. Wanneer de in de Unie of de SADC landen uitgevoerde bewerkingen zijn te kwalificeren als ontoereikende be- of verwerkingen verkrijgt het product de oorsprong van de Unie of de SADC landen wanneer de in de Unie of de SADC landen toegevoegde waarde groter is dan de waarde van de gebruikte materialen van oorsprong uit de Cariforum, de eilandstaten in de Stille Oceaan, de OZA staten of de LGO.

Diagonale cumulatie in de SADC landen kan niet worden toegepast:

- voor materialen van de GS-posten 1604 en 1605 van oorsprong uit de eilandstaten in de Stille Oceaan en ook niet voor materialen van oorsprong uit Zuid-Afrika die niet rechtstreeks rechten- en contingent vrij in de Europese Unie kunnen worden ingevoerd of;
- indien het eindproduct bestemd is voor de export naar de landen van SACU met gebruikmaking op materialen van oorsprong uit Mozambique.

Diagonale cumulatie in de Unie is niet mogelijk:

- indien een product bestemd is te worden uitgevoerd naar een van de landen van SACU met gebruikmaking van materialen van oorsprong uit Mozambique die geen rechten en contingent vrije toegang hebben tot de landen van SACU in overeenstemming met het SADC handelsprotocol;
- met gebruikmaking van materialen van oorsprong uit de LGO, Cariforum, de eilandstaten in de Stille Oceaan, of de OZA staten, die in het rechtstreeks handelsverkeer met de landen van SACU niet vrij van invoerrechten en/of contingent vrij in de SACU kunnen worden ingevoerd.
- indien het eindproduct bestemd is te worden geëxporteerd naar Mozambique met gebruikmaking van materialen van oorsprong uit de LGO, de Cariforum, de eilandstaten in de Stille Oceaan of de OZA staten die in het rechtstreekse handelsverkeer met Mozambique niet vrij van invoerrechten en/of contingent vrij kunnen worden ingevoerd

Volledige cumulatie

Be- en verwerkingen die in de Unie of de SADC landen, de Cariforum, de eilandstaten in de Stille Zuidzee, de OZA staten of een LGO hebben plaatsgevonden maar die op zich zelf nog niet hebben geleid tot de preferentiële oorsprong, worden geacht te hebben plaatsgevonden in de Unie of een van de genoemde SADC landen als zij daar verder worden be- of verwerkt. Indien de be- of verwerkingen voldoen aan de eisen volgens de lijst bij het Protocol verkrijgt het product de oorsprong van de Unie of van het betreffende SADC land. De bewerkingen moeten verder gaan dan de ontoereikende be- of verwerkingen. Doen zij dat niet dan verkrijgt het product de Unie oorsprong of die van het betreffende SADC landen voor zover de daar toegevoegde waarde groter is dan de waarde van de materialen uit de Cariforum, de eilandstaten in de Stille Oceaan, de OZA staten of de LGO. Zie artikel 3, lid 4 en lid 5 en artikel 4, lid 6 en 7 van Protocol 1.

Cumulatie met betrekking tot materialen die bij invoer in de Unie een rechten vrije behandeling krijgen op grond van het meestbegunstigingstarief

Behalve de bilaterale cumulatie van materialen van oorsprong uit de Unie of uit de SADC landen kunnen derde landen materialen die bij invoer in de Unie vrij zijn van invoerrechten (het derde landen tarief is nul) beschouwd worden als van oorsprong uit de SADC landen wanneer zij daar worden ver- of bewerkt in een product dat daar is verkregen. Deze materialen behoeven in de SADC landen geen toereikende be- of verwerking te ondergaan om bij uitvoer naar de Unie als van oorsprong uit een SADC land te kunnen worden aangemerkt. De be- of verwerking in het SADC land moet dan overigens wel verder gaan dan de ontoereikende bewerkingen. Zie artikel 5 van Protocol 1.

Op de certificaten inzake goederenverkeer die bij export uit het SADC-land wordt afgegeven moet dan in vak 7 van het certificaat de volgende tekst te zijn geplaatst in een van de officiële talen van de Unie: 'Uit hoofde van artikel 5, lid 1 van Protocol 1 bij de EPO EU-SADC'. Deze vermelding moet ook worden gesteld op bij uitvoer uit het SADC land afgegeven oorsprongsverklaringen.

Deze vorm van cumulatie kan niet worden toegepast op goederen die:

- bij invoer uit bepaalde derde landen in de Unie zijn onderworpen aan anti-dumpingrechten of anti-subsidierechten en/of
- worden in gedeeld in GS-onderverdelingen volgens het gemeenschappelijk douanetarief van de Unie en die niet vrij zijn van invoerrechten.

De Unie stelt de SADC landen jaarlijks op de hoogte van de goederen waarop dit van toepassing is.

Cumulatie met betrekking tot materialen van oorsprong uit sommige APS- landen die in de Unie aanmerking komen voor preferentiële rechten- en contingent vrije toegang

Deze vorm van cumulatie is voorbehouden voor goederen van oorsprong uit de minst ontwikkelde landen binnen het Algemeen Preferentieel Stelsel. (APS) Zie voor de lijst van minst ontwikkelde landen Mededeling 25 bij het Handboek Douane. (tekstnummer 200.00.00) Wanneer goederen van oorsprong zijn uit de minst ontwikkelde APS-landen volgens de oorsprongsregels van Bijlage 22-03 GVO. DWU, een be- of verwerking ondergaan in een SADC land verkrijgt het product de oorsprong van het betreffende SADC land. Iedere bewerking is hiervoor voldoende mits de bewerking verder gaat dan de ontoereikende bewerkingen. Bij uitvoer van producten die met gebruikmaking van materialen uit de minst ontwikkelde landen zijn verkregen wordt bij export naar de Unie in vak 7 van certificaten inzake goederenverkeer EUR.1 of op oorsprongsverklaringen de volgende aantekening in een van officiële talen van de Unie gesteld: 'Uit hoofde van artikel 6, lid 1 van Protocol 1'.

Deze vorm van cumulatie kan niet worden toegepast op:

- a. materialen die bij invoer in de Unie zijn onderworpen aan anti-dumpingrechten of compenserende recht wanneer zijn van oorsprong uit een APS- land dat onderworpen is aan deze maatregelen en/of
- b. worden in gedeeld in GS-onderverdelingen volgens het gemeenschappelijk douanetarief van de Unie en die niet vrij zijn invoerrechten;
- c. tonijnproducten van de hoofdstukken 3 en 16 van het geharmoniseerd systeem, die vallen onder de artikelen 7 en 12 van Verordening (EU) nr. 978/2012 (de APS Verordening) en latere wijzigings- en overeenkomstige rechtshandelingen;
- d. materialen die vallen onder de artikelen 8, 22 en 29 van de APS Verordening en latere wijzigings- en overeenkomstige rechtshandelingen

Cumulatie met materialen die op basis van door de Unie met partnerlanden gesloten vrijhandelsovereenkomsten de oorsprong hebben verkregen

Artikel 6 van Protocol 1 biedt een SADC land de mogelijkheid om na een verzoek aan de Europese Commissie bij de vervaardiging van een product gebruik te maken van goederen van oorsprong uit een ander land waarmee de Unie een vrijhandelsovereenkomst heeft gesloten. Iedere be- of verwerking van de goederen van preferentiële oorsprong uit het andere partnerland in het SADC land is dan voldoende om aan het product de oorsprong van het SADC land te verlenen voor zover de be- of verwerking in het SADC land verder gaat dan de ontoereikende be- of verwerkingen. Een dergelijk verzoek is dit moment niet gedaan. Toestemming zal worden geweigerd als de invoerrechten voor de goederen van oorsprong uit het partnerland bij invoer in de Unie niet nul is of is gebonden aan contingenten.

5.6 Boekhoudkundige scheiding

Artikel 16 van Protocol 1 stelt dat identieke – en onderling verwisselbare – materialen van oorsprong en niet van oorsprong fysiek gescheiden moeten worden opgeslagen. Boekhoudkundige (of administratieve) scheiding is evenwel ook mogelijk onder de gebruikelijke voorwaarden mits daaruit komt vast te staan dat bij de vervaardiging van een product in een bepaalde periode (bijv. een boekjaar) niet meer materialen niet van oorsprong zijn gebruikt dan het geval zou zijn geweest indien de goederen wel fysiek waren gescheiden.

Deze tekst verschilt inhoudelijk niet met de teksten in de oorsprongsprotocollen bij de andere vrijhandelsovereenkomsten die ook voorzien in boekhoudkundige scheiding.

5.7 Territorialiteitsbeginsel

Volgens artikel 14 van Protocol 1 mogen goederen van oorsprong uit de Unie of een SADC land niet tussentijds worden bewerkt in een derde land. Evenals in alle oorsprongsprotocollen is het echter toegestaan dat goederen niettemin mogen worden geëxporteerd naar een derde land. Voorwaarde hierbij is dat ten behoeve van de douaneautoriteiten wordt aangetoond dat de goederen bij wederinvoer dezelfde goederen (terugkerende goederen) zijn als goederen die eerder werden uitgevoerd en de goederen tijdens hun verblijf in het derde land geen andere bewerkingen hebben ondergaan dan die ter behoud van de goede staat. Indien bewerkingen hebben plaatsgevonden in het derde land is dit toegestaan voor zover de goederen tijdelijk zijn uitgevoerd onder de regeling passieve veredeling en ten genoegen van de douaneautoriteiten wordt aangetoond dat weer ingevoerde goederen verkregen zijn uit de eerder uitgevoerde goederen van oorsprong en niet meer dan 10% van de totale waarde van de prijs af fabriek is toegevoegd. Onder 'totale toegevoegde waarde' wordt verstaan alle kosten die buiten de Unie of een SADC land ontstaan met inbegrip van de waarde van de in het derde land in het product opgenomen materialen niet van oorsprong.

Bewerkingen in een derde land zijn niet toegestaan indien het textielproducten betreft en wanneer voor het product volgens de lijstregels in Bijlage II bij Protocol 1 een percentageregeling van toepassing is of al gebruik is gemaakt van de 10% tolerantie.

Zie paragraaf 5.3.

5.8 Bewijzen van oorsprong

Producten van preferentiële oorsprong uit de SADC landen komen bij invoer in de Unie in aanmerking voor een preferentiële tariefbehandeling met gebruikmaking van een certificaat inzake goederenverkeer EUR.1 afgegeven door de douaneautoriteiten of een oorsprongsverklaring (factuurverklaring) die door de exporteur kan worden gesteld op een door de exporteur opgemaakte factuur, pakbon, afleverbon of een ander commercieel document. Hetzelfde geldt voor de invoer in de SADC landen van producten van oorsprong uit de Unie. Bijzonder is dat in artikel 19 van Protocol 1 is opgenomen dat exporteurs er naar zullen streven om bij het opstellen van de bewijzen van oorsprong gebruik te maken van talen die zowel door de SADC landen als de Unie worden gebruikt. Nederlandse exporteurs wordt geadviseerd om vooral de Engelse taal te gebruiken.

Certificaten inzake goederenverkeer EUR.1

Certificaten EUR.1 worden op aanvraag van de exporteur of diens gemachtigde door de douaneautoriteiten afgegeven op het moment dat de goederen ten uitvoer worden aangegeven. Zie artikel 20 van Protocol 1. Bij wijze van uitzondering kunnen certificaten EUR.1 op grond van artikel 21 van Protocol 1 worden afgegeven na de uitvoer van de goederen. In vak 7 van het certificaat EUR.1 moet in dat geval de volgende vermelding worden geplaatst: 'issued retrospectively' of in het Portugees: 'Emitido a posteriori'. In vak 11 van het certificaat wordt door de douaneautoriteiten de datum vermeldt waarop het certificaat (achteraf) is afgegeven.

Artikel 22 van Protocol 1 geeft de mogelijkheid een duplicaat certificaat af te geven indien een certificaat EUR.1 door diefstal, verlies of vernietiging teloor is gegaan. In vak 7 van het duplicaat certificaat EUR.1 wordt in dergelijke gevallen de vermelding 'Duplicate' of in het Portugees 'Sugunda via' geplaatst. In vak 11 van het certificaat wordt de datum van afgifte vermeld van het oorspronkelijke teloorgegangene certificaat. Het duplicaat certificaat is geldig vanaf deze datum.

Een certificaat EUR.1 kan op grond van artikel 23 van Protocol 1 worden vervangen in de Unie of in een van de SADC landen ingeval de zending – of een gedeelte daarvan – onder douanetoezicht wordt overgebracht naar een andere plaats in een van de SADC landen of in de Unie. Voor het vervangen in de Unie van certificaten EUR.1 en oorsprongsverklaringen die zijn afgegeven in de SADC landen is artikel 69 uvo. DWU van toepassing. Hieruit volgt dat:

1. Een vergunninghouder Toegelaten Exporteur een certificaat EUR.1 of een oorsprongsverklaring mag vervangen door nieuwe oorsprongsverklaring;
2. Een wederverzender van de goederen een vervangende oorsprongsverklaring mag afgeven voor zover de totale waarde van de producten van oorsprong op de te vervangen of te splitsen oorspronkelijke zending niet meer bedraagt dan € 6.000.
3. Een wederverzender een vervangende oorsprongsverklaring mag afgeven wanneer de waarde van de oorspronkelijke zending hoger is dan € 6.000 mits hij een kopie bijvoegt van de oorspronkelijke in een SADC land afgegeven certificaat EUR.1 of van de oorspronkelijke oorsprongsverklaring;
4. Een vervangingscertificaat EUR.1 wordt afgegeven door het douanekantoor onder wiens toezicht de goederen zich bevinden wanneer:
 - de wederverzender geen Toegelaten Exporteur is en niet toestaat dat een kopie van het oorspronkelijke oorsprongsbewijs bij het vervangende bewijs wordt gevoegd en
 - de totale waarde van producten van oorsprong in de oorspronkelijke zending hoger is dan € 6.000

Oorsprongsverklaring

Wanneer goederen van oorsprong zijn uit een van de SADC landen, de Unie, een LGO of een van de in paragraaf 5.5.2. genoemde landen, kan een oorsprongsverklaring worden gesteld door de exporteur voor zover de waarde van de zending oorsprongsproducten niet meer bedraagt dan € 6.000. De oorsprongsverklaring dient te zijn voorzien van een datum en een met de hand geplaatste ondertekening. Indien de waarde per zending meer bedraagt dan € 6.000 moet de exporteur in het bezit zijn van een vergunning Toegelaten Exporteur. Een Toegelaten Exporteur is in beginsel vrijgesteld van ondertekening. De oorsprongsverklaring kan worden gesteld op een door de (Toegelaten) exporteur opgemaakte factuur, pakbon, afleverbon of een ander commercieel document niet zijnde een transportdocument. Bestaande Nederlandse vergunninghouders Toegelaten Exporteur kunnen vanaf 10 oktober 2016 een oorsprongsverklaring afgeven bij export naar de SADC landen.

Een oorsprongsverklaring moet voldoen aan de tekst die is opgenomen in Bijlage IV bij Protocol 1 en wordt door de exporteur afgegeven op het moment dat de goederen worden geëxporteerd of nadat de goederen zijn geëxporteerd. Een oorsprongsverklaring moet in alle gevallen uiterlijk twee jaar na de invoer van de goederen in de Unie of een SADC land de douaneautoriteiten worden aangeboden. Zie artikel 24, lid 6.

5.9 Geldigheidsduur oorsprongsbewijzen

Een oorsprongsbewijs (certificaat EUR.1 en oorsprongsverklaring) hebben volgens artikel 26 van Protocol 1 een geldigheidsduur van tien maanden. Binnen deze periode moeten ze bij invoer in Unie of de SADC landen zijn gebruikt met aanspraak op het preferentiële tarief. In sommige gevallen kan een oorsprongsbewijs worden geaccepteerd waarvan de geldigheidsduur is verstreken. Zie voor deze gevallen artikel 26, lid 2 en lid 3.

De douaneautoriteiten kunnen eisen dat het bewijs van oorsprong wordt vertaald en dat de aangifte ten invoer vergezeld gaat van een verklaring van de importeur dat de producten aan de voorwaarden voor de toepassing van deze overeenkomst voldoen.

5.10 Kleine, niet-commerciële zendingen en reizigersbagage

Producten die in kleine colli door particulieren aan particulieren worden verzonden of die deel uitmaken van de persoonlijke bagage van reizigers worden als producten van oorsprong toegelaten zonder dat er een bewijs van oorsprong hoeft te worden overlegd voor zover deze producten niet als handelsgoederen worden ingevoerd. Bij de aangifte wordt verklaard dat zij aan de voorwaarden van dit protocol voldoet en er over de juistheid van deze verklaring geen twijfel bestaat.

Voor postzendingen kan deze verklaring op het douane-aangifteformulier CN22/CN23 of op een daaraan aangehecht blad worden gesteld.

Invoer van incidentele aard van producten die uitsluitend bestemd zijn voor persoonlijk gebruik van de ontvanger of de reiziger of de leden van diens gezin, wordt niet als invoer van handelsgoederen aangemerkt indien de aard en de hoeveelheid van de producten niet op commerciële doeleinden wijst

De totale waarde van deze producten mag niet meer bedragen dan € 500,- voor kleine colli of € 200,- voor producten die deel uitmaken van de persoonlijke bagage van reizigers.

5.11 Bewaartermijn oorsprongsbewijzen

De oorsprongsbewijzen die bij invoer zijn gebruikt moeten op grond van artikel 32 van Protocol 1 tenminste drie jaar worden bewaard. Deze termijn geldt ook voor de exporteurs en voor de douaneautoriteiten van de landen van in- en uitvoer. Op grond van artikel 163 DWU moeten de aangevers in de Unie de originele oorsprongsbewijzen op basis waarvan in de Unie preferentie is genoten bewaren ter beschikking houden van de douaneautoriteiten. In Nederland geldt hiervoor een bewaartermijn van zeven jaar.

5.12 Bewijs van oorsprong – Bescheidcodes in de douaneaangifte

Doet u een verzoek om preferentiële tariefbehandeling?

Vul de aangifte voor het vrije verkeer dan zo in:

- Preferentiecode '300' in gegevenselement 14 11 Preferentie
- 'BW, LS, MZ, NA, ZA of SZ' in gegevens element 16 08 land van oorsprong

In het gegevenselement 12 03 Bewijsstuk onder soort vermeldt u een van de volgende bescheidcodes:

- U162 factuur-of oorsprongsverklaring, voor zendingen waarvan de waarde van de producten van oorsprong niet hoger is dan € 6.000
- N954 Certificaat van oorsprong EUR.1
- N864 Factuur- of oorsprongsverklaring, opgesteld door een Toegelaten Exporteur

Om in de douaneaangifte voor het vrije verkeer naar de factuur- of oorsprongsverklaring of het EUR.1 certificaat te verwijzen, vermeldt de aangever onder het gegevenselement bewijsstuk het document-nummer waarop de verklaring is gesteld. Daarnaast dient de datum van afgifte van de oorsprongsverklaring te worden vermeld volgens het format 'jjjjmdd'.

5.13 Non-manipulatie clause

Goederen van oorsprong uit een van de genoemde SADC landen komen bij invoer in de Unie in aanmerking voor een preferentiële tariefbehandeling als zij van oorsprong zijn en de oorsprong op de voorgeschreven wijze kan worden aangetoond. Hetzelfde geldt bij invoer in de SADC landen voor goederen van oorsprong uit Unie. Daarnaast geldt de non-manipulatie clause. Deze voorwaarde is neergelegd in artikel 15 en houdt in dat de ten invoer aangegeven goederen dezelfde goederen moeten zijn als die zoals uitgevoerd uit het land van oorsprong. De goederen mogen tijdens het transport tussen het land van invoer en van oorsprong niet zijn gewijzigd en geen andere behandelingen hebben ondergaan dan die ter behoud van de goede staat. Wel is toegestaan dat goederen worden voorzien van merken, etiketten, verzegelingen of worden voorzien van documentatie om te garanderen dat de goederen bij het in het vrije verkeer brengen voldoen aan specifieke interne vereisten van het land van invoer.

De producten of zendingen kunnen worden opgeslagen in een derde land op voorwaarde dat zij in het land van doorvoer onder toezicht blijven van de lokale douaneautoriteiten. Zendingen mogen door de exporteur of diens gemachtigde vertegenwoordiger in het transitoland worden gesplitst. Voor zover dit plaatsvindt onder toezicht van de lokale douaneautoriteiten.

Aan deze voorwaarden wordt geacht te zijn voldaan tenzij de douaneautoriteiten van het land van invoer redenen hebben om het tegendeel aan te nemen. In voorkomend geval kunnen de douaneautoriteiten de aangever vragen aan te tonen dat aan de voorwaarden is voldaan. Hiervoor geldt het beginsel van de vrije bewijsvoering.

5.14 Verhouding tussen de Partnerschap Overeenkomst en de vrijhandelsovereenkomst tussen de Unie en Zuid-Afrika

Met de inwerkingtreding van de Partnerschap Overeenkomst is het handelsgedeelte van de vrijhandelsovereenkomst tussen de Unie en Zuid-Afrika ingetrokken. Zie Protocol 4.

5.15 Meer informatie

Indien u naar aanleiding van deze Mededeling vragen heeft, kunt u via de e-mail contact opnemen met de helpdesk van het Landelijk Oorsprong Team.

E-mail: helpdesk.oorsprongszaken@douane.nl